

Atskaite par dalību COPA/COGECA un Eiropas Komisijas rīkotajā darba grupā:

Kvalitātes nodrošināšana lauksaimniecībā

22.- 23.03.2012., Brisele

Izskatāmais jautājums: Jaunākā informācija, diskusijas par „ES Kvalitātes paketi” un lauksaimniecības produktu kvalitātes shēmām.

Rezumējums:

Līdz šim visvairāk apspriestais jautājums bija PDO un PGI izplatīšanas vadība. COMAGRI (Eiropas Parlamenta) locekļi atbalstīja mehānisma ieviešanu, kas ļautu dalībvalstīm, ar noteiktiem nosacījumiem kontrolēt PDO vai PGI produktu ražošanas apjomus, bet lielākā daļa no padomes sastāvā esošām dalībvalstīm ir pret šādu sistēmu. COMAGRI piedāvāja limitēt tādas darbību jomu shēmas, kuras attiecas uz „ilgi nogatavināmiem” produktiem (piem., vītināta cūkgaļa).

Attiecībā uz iespējamo kvalitātes definīcijas „mountain products” ieviešanu. COMAGRI, kā arī padome ir par šādas definīcijas ieviešanu regulas pamataktā, atstājot iespēju Komisijai grozīt vai papildināt šo definīciju.

COM piedāvā ieviest pārejas periodu līdz 2017g. attiecībā uz produktu reģistrēšanu „ar nosaukuma rezervēšanu” shēmā Garantētās tradicionālās īpatnības (TSG). COMAGRI un Padome šādam risinājumam nepiekrīt. Diskusijas notiks starp trīs iestādēm par iespēju izveidot vienkāršotu sistēmu, kas ir pielietojama produktu reģistrēšanai „ar nosaukuma rezervēšanu”

Dalībnieku komentāri:

Copa-Cogeca piekrīt priekšlikumam attiecībā uz iespējamo kvalitātes definīcijas „mountain products” ieviešanu regulas pamataktā, bet pauda bažas par iespēju izmantot ES logotipu produktiem, kas nāk no trešajām valstīm un reģistrēti ar divpusējo līgumu.

Copa-Cogeca atzīmēja PDO un PGI izplatīšanas vadības ieviešanu, ka veidu mazināt negatīvās tirgus tendences, ko izraisa pārmērīgās cenu svārstības, kā rezultātā gūtās, tirdzniecības ķēdē, pievienotās vērtības sadalījums ir par labu ražotājam.

Pārtikas un dzērienu E un CELCAA izteica bažas attiecībā uz šādas sistēmas

ieviešanu, jo tas negatīvi ietekmēs konkurētspēju ražošanas nozarē.

CELLCAA pauda savu neapmierinātību ar grozījumiem, kuru mērķis ir pagarināt TGS sistēmas darbību attiecībā uz neapstrādātiem produktiem. Tika pieminēta arī problēma ar produktu legālo statusu, kas tika iepriekš reģistrēti bez nosaukuma rezervēšanas, piem., „mozzarella”

COM pārstāvis atbildēja:

Jaunie noteikumi neizslēdz iespējamo līdzaspastāvēšanu starp diviem līdzīgiem nosaukumiem vienam produkta veidam t.i. sugasvārds un aizsargāts nosaukums, ciktāl TSG sistēmā reģistrējamā produkta specifikācija dod iespēju to atšķirt no standart produkta piem., „Traditional mozzarella”.

Par „management of supply”- trūkst skaidras definīcijas, kā arī nav skaidrs, uz kādiem produktiem tiks attiecināma šī sistēma. COM arī uzsvēra, ka atkāpes, kuras izņēmuma kārtā tika piešķirtas piena sektoram bija pamatojamas ar piena krīzi 2009.g., un kontekstā ar pakāpenisku atteikšanos ES no kvotu sistēmas. Tagad līdzīgi nosacījumi pastāv citās nozarēs, kas varētu pamatot līdzvērtīga mehānisma ieviešanas nepieciešamību.

Izskatāmais jautājums: Diskusija par priekšlikumu regulai par tirdzniecības standartiem.

COM pārstāvis norādīja, ka regula tirdzniecības standartiem un par lauksaimniecības produktu kvalitātes shēmām joprojām ir apspriešanas statusā. COM arī paskaidroja, ka lielākā daļa no dalībvalstīm ir pret Komisijas priekšlikumu ieviest ES kopīgo tiesisko pamatu, kas ļauj piemērot tirdzniecības standartus visās nozarēs. Kā norādīja COM pārstāvis, reformas piedāvājuma noraidījums ir salīdzināms ar „status quo” un tas ir nepieņemami.

Atbildot uz saņemto kritiku no dažiem dalībniekiem par to ka nav konsekvences starp regulu 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un tirdzniecības standartu priekšlikumu (ES kvalitātes paketes ietvaros), COM pārstāvis norādīja, ka, izveidojot īpašas prasības atbilstoši izcelsmes/ vietas marķējumam un nozarei tika ņemta vērā regula 1196/2011, kas satur jaunus obligātos noteikumus noteiktam produktu skaitam.

Izskatāmais jautājums: Darba grupas atskaite „Produkts no manas saimniecības”.

Rezumējums:

Lauksaimniecības produkti atbilst shēmai „Produkts no manas saimniecības”, ja tie atbilst šādiem nosacījumiem: Produkta izcelsmes, pārstrādes un nobeiguma fāzes notiek specifiskā saimniecībā, ko skaidri/nepārprotami pierada izsekojamība. Turklāt saimniecības īpašnieks uzņemas pilnīgu atbildību par ražošanas procesu, līdz gala produkts gatavs realizācijai. Tomēr, var tikt pieļauti daži izņēmumi, tai skaitā iespēja, ka noteikti pārstrādes posmi var noritēt ārpus specifiskās saimniecības. Visām izejvielām vajadzētu nākt no tās pašas saimniecības, kurās notika ražošanas process, bet šeit atkal pieļaujamas nelielas atkāpes, jāparedz iespēju iegādāties (papildus nelielos daudzumos) izejvielas.

Iespējamās realizācijas ķēdēs, tika uzsvērts, ka būtu nepieciešams ierobežot starpnieku, gan skaita ziņā, gan attālumā starp saimniecībām kā arī starp starpniekiem un patērētāju. Ir atklāts jautājums, par tirdzniecības ķēdes iespējamu neierobežošanu.

Paredzēti dažādi shēmas atpazīstamības veicināšanas veidi, galvenokārt ES logotipa ieviešana vai kvalitātes terminu ieviešana.

Kontroli par atbilstību sistēmai būtu vēlams veikt valsts iestādēm. Eksperti atzīmē, ka ES logotipa izveide automātiski rada nepieciešamību noteikt sertifikācijas sistēmu. Eksperti izteica bažas, par nesamērīgi lielām izmaksām, ko šādas sistēmas ieviešana radītu ražotājiem.

COM pārstāvis noslēdza savu prezentāciju ar paziņojumu, ka konsultācijas ar dalībvalstīm turpināsies turpmākos mēnešos un pētījums par šajām apgādes ķēdēm sagaidāms 2012.g. rudenī.

Komentāri:

Copa –Cogeca pārstāvis uzsvēra nepieciešamību precizēt definīcijas dalībvalstu līmenī par izejvielām, kuras nāk no ārpuses, vai ir kādi kritēriji saimniecību modeļa/lieluma ziņā.

Izskanēja piedāvājums iekļaut sistēmā saimniecībām, kuras ražo sieru, bet nogatavošanas posmi notiek ārpus saimniecības.

CELLCAA pārstāvis uzsvēra nepieciešamību nodrošināt, ka saimniecības, kuras piedalās shēmā, stingri ievēro pārtikas drošības standartus un norādīja uz

potenciālo konkurences izkropļojuma bīstamību starp saimniecībām, ja sistēmā būs atklāta dažādu struktūru lauksaimniecības kooperatīviem.

BEUC Organizācija minēja pieaugošu patērētāju interesi par tiešas tirdzniecības/īsās piegādes ķēdes, bet brīdināja par to ka izmaiņas ES higiēnas noteikumos var radīt risku patērētāju veselībai, tāpēc labāk izmantot „flexibility tools”, ko paredz ES higiēnas pakete. Svarīgi nodrošināt, ka operatori efektīvi izmanto ES likumdošanā paredzētos „flexibility tools”.

Vairāki dalībnieki (BEUC, IFOAM, Copa-Cogeca) uzsvēra tiešas saiknes saglabāšanas nepieciešamību starp patērētāju un ražotāju, kas ļautu veiksmīgi apkarot ļaunprātīgas patērētāju dezinformācijas mēģinājumus, ko dažreiz var veicināt vairāki ķēdes operatori. Šeit ir sevišķi svarīga loma pareizi izstrādātam marķējumam, kas novērsīs šādu situācijas iespējamību. BEUC organizācija norādīja, ka patērētāji sagaida, ka samazinoties starpnieku skaitam, varētu samazināties produkta gala cena. Izskanēja ierosinājums, patērētāja skaidrības labad būtu nepieciešams pārdēvēt sistēmu par „Tiešā tirdzniecība” nevis „produkts no manas saimniecības”

Izskatāmais jautājums: „Green paper veicināšanas pasākumi un informācijas normas attiecībā uz lauksaimniecības produktiem”.

Rezumējums:

COM informēja, ka „Green paper” apspriedes kopsavilkums, kura notika laika posmā no 2011g. 14. jūlija līdz 7. oktobrim, tiks oficiāli publicēts 2012.g 30. martā. Green Book Publiskās apspriedes rezultāti, kā arī 2011.g. Eiropas Komisijas pasūtītā pētījuma rezultāti, tiks iekļauti nākotnes tiesību aktu priekšlikumos.

Arī ārējo pētījumu secinājumi norādīja uz nepieciešamību precīzāk definēt ES nākotnes veicināšanas politiku, lai iekļautu visus CAP veicināšanas pasākumus, tai pašā laikā kļūtu skaidrāka dalībvalstu un komisijas loma programmu izvēlē un pārvaldībā. Šis pētījums arī skaidri norāda uz nepietiekamu programmu skaitu, kas vērstas uz ārējo tirgu (2010-2011 mazāk nekā 10%).

Turpmāk prioritārie aspekti būtu: ES vispārējās veicināšanas programmas, veicināšanas pasākumi ekonomiskās krīzēs situācijā, mazo saimniecību veicināšanas programmas, administratīvo procedūru mazināšana.

Vairāki Copa-cogeca dalībnieki norādīja uz adekvāta budžeta nepieciešamību, kas veicinātu valsts izcelsmes norādes un veicinātu ES lauksaimniecības daudzveidību. Viens no dalībniekiem uzsvēra nepieciešamību izmantot krīzes rezerves straujas cenu krišanās gadījumos.

Izskatāmais jautājums: Informācija par noteikumiem attiecībā uz obligātās valsts izcelsmes norādēm (Regula 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem).

Rezumējums:

Likumdošanas priekšlikums saistībā ar obligātām izcelsmes norādēm attiecībā uz mājputniem, cūkgaļu, aitu un kazas gaļu ir paredzēts izsniegt 2013.g. Konkurss saistīts ar iespējamiem variantiem definēt „izcelsmes valsti” un „izcelsmes vietu”. Šis pētījums tiks ņemts vērā definējot svarīgākos dzīvnieka dzīves posmus (dzimšanas vieta, audzēšana un nokaušana).

COM pārstāvis norādīja, ka tiks ziņots par iespēju ieviest obligātās izcelsmes marķēšanas prasības gaļai, ja to izmanto kā sastāvdaļu.

Copa-Cogeca pārstāvji uzsvēra nepieciešamību informēšanai par dzīvnieku „Place of farming”(lauksaimniecības ražošanas vieta), tādejādi nodrošinot saskaņotību ar priekšlikumu reglamentējošiem aktiem „Kvalitātes pakete”-tirdzniecības standarti.

COM pārstāvis norādīja, ka izcelsmes norādes pēc pēdējiem ierosinājumiem, būs obligāts pasākums, kā paredzēts regulā 1169/2011.

Kopsavilkums:

Šobrīd nav skaidras pozīcijas par to, kas finansēs tirdzniecības standartu ieviešanu. Nav arī saprotams, kas veiks kontroli un vai vispār jauno standartu ieviešana ir lietderīga. Nepieciešamas veikt izpēti šajā virzienā, ko tas dos patērētājam un kādus uzlabojumus nesīs ražotājam.

Attiecībā uz obligāto izcelsmes marķējumu nav skaidri definēts atšķirība starp „place of farming”, „country of origin”, „place of provenance”.

Svarīgi definēt kvalitātes prasības un nodrošināt, ka ķēdes operatori uzņemas pilnīgu atbildību.

Raisa Jablonska

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA